

Language Science Press: izdavač lingvističke literature s otvorenim pristupom

Language Science Press, prema vlastitim riječima,¹ izdaje visokokvalitetne recenzirane knjige lingvističke tematike s potpuno otvorenim pristupom (*open access*). Glavni su urednici Stefan Müller s Frei Universitätä u Berlinu i Martin Haspelmath sa Sveučilišta u Leipzigu i Instituta Max Planck u Jeni.

Glavna motivacija uredničkog dvojca da započnu tako zahtjevan i složen pothvat kao što je osnivanje izdavačke kuće može se naći u činjenici da su danas knjige akademske tematike sve skuplje i time sve teže dostupne velikom broju istraživača, i to bez obzira na znanstveno polje. Komercijalni izdavači pritom ostvaruju velike profite na svojim izdanjima,² u kojima se obilato služe angažmanom znanstvenika koji pišu, recenziraju i korigiraju/lektoriraju knjige. Time znanstvenici, najčešće bez ikakve naknade, izdavačima omogućuju tržišno bolji proizvod i posljedično veći profit.

Pokretači izdavačke kuće *Language Science Press* svjesni su da svaka znanstvena zajednica treba kvalitetne izdavače te su stoga odlučili pokrenuti izdavačku kuću koja će kvalitetom biti na razini komercijalnih izdavača, a istovremeno neće na nepošten način postizati profit. To se očituje ponajprije u tome što su sva njihova izdanja slobodno dostupna na internetu u PDF formatu te u tome što autori knjiga zadržavaju autorska prava na svoje knjige, što gotovo nikad nije slučaj kod komercijalnih izdavača. Usto, ovaj izdavač ne naplaćuje autorima izdavanje knjige te je stoga objavljivanje za autore besplatno.

Ipak, pri uspostavi izdavačke kuće koja ne samo da se ne temelji na postizanju profita nego nema ni redovit izvor prihoda, kao posebni izazovi nameću se promocija te održavanje kvalitete izdanja. U vezi s promocijom, izdavač se nada da će se problem nedostatka marketinškog tima moći barem dijelom nadoknaditi uporabom društvenih mreža te angažmanom podupiratelja (promocije na konferencijama i sl.). Da bi se pak riješio problem održavanja kvalitete izdanih knjiga, izdavač posebnu pozornost pridaje kontroli izdavačkog procesa svojih izdanja. Svaku knjigu recenziraju dva recenzenta te se prije izdavanja knjiga uređuje i prolazi kroz korekturu.³ Knjige se u načelu predaju za izdavanje u nekom od nizova koje je uspostavio izdavač, a o prihvaćanju knjige za pojedini niz odlučuje urednik tog niza.

Kao što smo već spomenuli, sve knjige koje objavljuje *Language Science Press* posve su besplatne za čitatelje te se mogu slobodno skinuti u PDF formatu. Knjige se mogu nabaviti i u tiskanom izdanju, u tvrdom ili mekom uve-

1 Vidi na <http://langsci-press.org/aboutUs>.

2 Neke su konkretne brojke dane na <http://langsci-press.org/motivation>.

3 Za točan opis izdavačkog postupka vidi <http://langsci-press.org/workflow>.

zu, u načelu po vrlo pristupačnim cijenama. Tiskana se izdanja mogu nabaviti putem Amazona i drugih uobičajenih distribucijskih kanala.

Izdavač je službeno smješten na Frei Universität u Berlinu, koji, zanimljivo je primijetiti, pruža svu tehničku infrastrukturu te daje knjižničnu podršku – pokriva katalogiziranje, arhiviranje, izdavanje ISBN-a i DOI-ja i slično. Frei Universität također daje na raspolaganje izdavaču poslužitelj na kojem su pohranjena sva elektronička izdanja. Financijsku podršku izdavaču trenutačno kroz projekt daje Njemačka federalna zaklada za znanost (DFG). Nakon završetka projekta očekuje se da će se izdavački ciklus moći u potpunosti održavati zahvaljujući zajednici profesionalnih lingvisti koji besplatno sudjeluju u djelatnostima izdavača (tzv. *supporters*) te dijelom i od prodaje tiskanih izdanja. Članovi zajednice mogu sudjelovati, ovisno o preferencijama, u uređivanju (posebice zbornika), recenziranju i korekturi tekstova, kao i u slaganju sloga u programu LATEX te kao ilustratori. Svaki profesionalni lingvist može se uključiti u zajednicu.

Language Science Press izdaje knjige u cijelom nizu nizova. Izdanjima je najbogatiji niz *Studies in Diversity Linguistics* (16 izdanih knjiga, četiri u postupku izdavanja), a u kojem se objavljuju tipološki orijentirane gramatičke studije, gramatike jezika te poredbenotipološke studije. Srodne su tematike dva zasebna niza posvećena afričkim jezicima. Od drugih nizova možemo istaknuti niz *Translation and Multilingual Natural Language Processing* (četiri izdane knjige, četiri u postupku izdavanja) te niz *Computational Models of Language Evolution* (pet izdanih knjiga). Posebno je zanimljiv niz *Classics in Linguistics* (četiri izdane knjige, jedna u postupku izdavanja), u kojoj se objavljuju reizdanja danas teško dostupnih klasika, primjerice von Gabelentzove knjige *Die Sprachwissenschaft* ili kontroverzne Bickertonove knjige *Roots of Language*. Spomenimo još i niz *Textbooks in Language Sciences* (pet objavljenih knjiga, dvije u postupku objave), koji objavljuje udžbenike iz lingvistike iz raznih područja (sintakse, semantike).⁴ Izdavaču se može predložiti i novi niz, o čemu odlučuje savjetodavni odbor (*Advisory Board*). Knjige se u načelu mogu objaviti na bilo kojem jeziku, a dosad su osim na engleskom objavljujivane knjige i na njemačkom i francuskom.

Više o izdavaču *Language Science Press* može se saznati na <http://langsci-press.org>, a obavijesti o novim izdanjima i druge vijesti mogu se dobiti na Facebooku, Twitteru, u newsletteru ili na blogu (<http://userblogs.fu-berlin.de/langsci-press/>).

Jurica Polančec

⁴ Puni popis nizova i naslova dostupan je na <http://langsci-press.org/series>.